

Príspevok vznikol vďaka projektu ALTERFOR, financovaného Európskou úniou v rámci programu HORIZONT 2020 „Výskum a inovácie“ (projekt č. 676754)

www.alterfor-project.eu

INFORMAČNÝ BULLETIN ALTERFOR

ALTERNATÍVNE MODELÝ A ROBUSTNÁ
PODPORA ROZHODOVANIA PRE
OBHOSPODAROVANIE LESOV
V BUDÚCNOSTI

VDANIE 04/2019

1. PROJEKTOVÉ STRETNUTIE V PADOVE

Taliansky kolektív zorganizoval posledné projektové stretnutie partnerov ALTERFORu v stredovekom meste Padova s ohromnou atmosférou. Stretnutie sa uskutočnilo 3. - 4. apríla 2019 v priestoroch najstaršej univerzitnej botanickej záhrady na svete.

Keďže sa projekt blíži k poslednej fáze implementácie, riešiteľské kolektívy prípadových štúdií predložili komplexné správy o výsledkoch aplikácie alternatívnych modelov hospodárenia a možnostiach ich kombinácie v zalesnenej krajine. V ALTERFORE sa používa pojem alternatívne modely hospodárenia v lese alebo FMM. Výsledky projekcie na úrovni zalesnenej krajiny poskytujú kvantifikáciu poskytovania ekosystémových služieb (ES) počas obdobia 100 rokov. Všetky analýzy sú zdokumentované v súhrnnej správe **Syntetická správa o nových modeloch hospodárenia v lese na úrovni zalesnenej krajiny**, do ktorej prispeli všetky tímy prípadových štúdií ALTERFOR. Prof. Maarten Nieuwenhuis¹ predstavil jej hlavné aspekty. Správa načrtáva najmodernejšiu európsku perspektívu hospodárenia v lesoch a poskytovanie ES v celej Európe. Miera detailov v modeloch obhospodarovania lesov a pridružené modelovanie poskytovania ES,

OBSAH

1. Projektové stretnutie v Padove
2. Politický prehľad "Prehodnotenie prístupov k pestovaniu lesa pre naplnenie výziev pre európske lesy"
3. Workshop ALTERFOR „Moderné obhospodarovanie lesov v Európe – prípadové štúdie ALTERFORu a stratégie lesníckej politiky“
4. Nové filmy ALTERFOR
5. Čerstvé vedecké publikácie o výsledkoch výskumu v ALTERFOR

pokiaľ sú súčasťou veľkoškálových scenárov vývoja trhu a zmeny klímy a výskumu preferencií predstaviteľov zainteresovaných cieľových skupín, je podľa našich vedomostí bezprecedentná pre tak veľkú rozmanitosť typov zalesnených území.

Stretnutie sa zameralo aj na problematiku zapojenia zástupcov relevantných cieľových skupín. Pri vývoji alternatívnych FMM skupiny zástupcov kľúčových aktérov diskutovali a obhajovali alebo naopak odmietali konkrétne modely hospodárenia v desiatich oblastiach prípadových štúdií v celej Európe. Účasť príslušných zainteresovaných strán na výskumných činnostiach v ranom štádiu podmieňuje úspešné šírenie vedeckých poznatkov, ktoré patrí k hlavným cieľom projektu ALTERFOR. Dr. Mirjana Stevanov² predstavila faktory, ktoré môžu byť podľa aplikovaného modelu RIU (výskum, integrácia a využitie)

¹ WP3 „Landscape Level FMMs“, University College Dublin

² WP4 „Implementation“, University of Göttingen

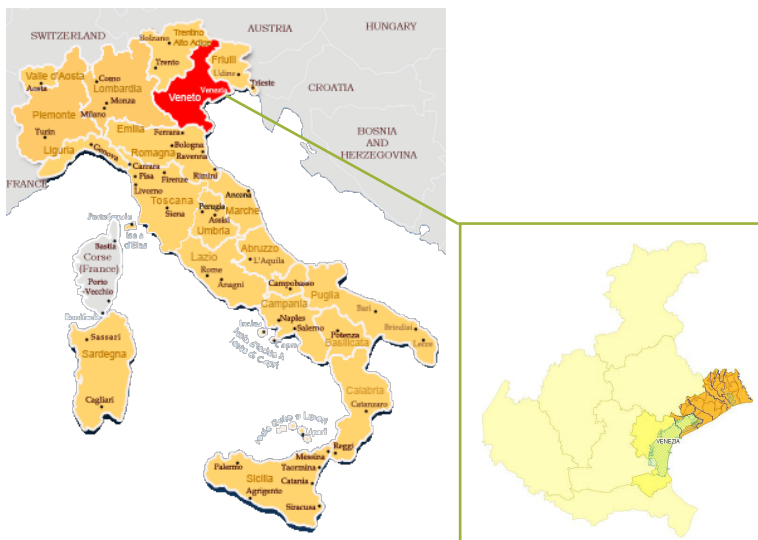
zvlášť dôležité na dosiahnutie týchto cieľov. Dr. Stevanov zdôraznila dôležitosť zosúladenia výskumného procesu s cieľmi verejnej politiky a optimálneho načasovania uvedenia vedeckých výsledkov, najmä s ohľadom na príslušné politické procesy. Zdôraznila, že podchytenie vplyvných aktérov pomáha upútať pozornosť ostatných zainteresovaných strán. Okrem toho vysvetlila, ako požiadavky zainteresovaných strán podmieňujú integráciu výsledkov výskumu do praxe, a zdôraznila význam cielenej komunikácie prispôbenej potrebám publika.

Tretou zaujímavou témou bolo hodnotenie poskytovania ES pre Európu ako celok. Konkrétne to znamená integráciu lokálnych / národných aktuálnych a alternatívnych FMM do globálneho modelu ukazujúceho vplyv uplatňovania alternatívnych FMM vo všetkých krajinách EÚ na lesníctvo a poskytovanie ES. Takéto analýzy na európskej úrovni sú obsahom ďalších činností v ALTERFORe, ktoré sú koordinované IIASA³ v roku 2019 a začiatkom roku 2020.

Budúce projektové aktivity sa zamerajú aj na zriadenie tzv. demonštračných objektov. Tieto objekty / lokality na územiach jednotlivých prípadových štúdií sú plánované na zvýšenie povedomia o tom, ako môžu rôzne modely hospodárenia v lese ovplyvniť stav lesa.

Stalo sa už tradíciou, že partneri projektu ALTERFOR sa stretávajú so zástupcami miestnych zainteresovaných skupín a diskutujú o témach výskumu a ich relevantnosti pre lokálnu prax. Tento formát s názvom TRAVELLAB sa opäť použil aj na tohtoročnom projektovom stretnutí. Zahŕňal exkurziu na územie prípadovej štúdie a živú diskusiu za okrúhlym stolom so zástupcami miestnej asociácie lesov AFP, FSC Taliansko, sprostredkovateľa služieb AzzeroCO2, environmentálnej mimovládnej organizácie il Nocciolo a súkromných vlastníkov lesa.

OBLASŤ PRÍPADEVEJ ŠTÚDIE V REGIÓNĚ BENÁTSKO

Územie talianskej prípadovej štúdie ALTERFOR sa nachádza vo východnej časti regiónu Veneto v severovýchodnom Taliansku. Tvoria ju osem obcí v provincii Benátky s rozlohou asi 69 000 ha, približne 140 300 obyvateľmi a návštevou viac ako 3 milióny turistov každé leto. Patria sem úrodné a produktívne poľnohospodárske pôdy, kde sa pestujú obilniny (kukurica a pšenica) a zelenina. Zalesnené územie prípadovej štúdie pozostáva zo zvyškov lesných porastov o rozlohe 291 ha. Významné sú poloprirodných zvyšky porastov nížinného lesa (dubové hrabiny), v niektorých prípadoch integrované do nedávno umelo vysadených lesov. Okrem toho sú to 60-70 rokov staré umelo vysadené lesy (väčšinou borovicové) ako zmiesi rôznych druhov borovíc, miestne zmiešané s nížinným dubom a tiež relatívne malé zvyšky poloprirodných lesov v záplavových oblastiach okolo riek. Všetky lesy v oblasti prípadovej štúdie sú vo verejnom vlastníctve väčšinou miestnych samospráv a sú spravované buď priamo obcami, miestnou Lesnou službou alebo ich prenajímajú a spravujú súkromné spoločnosti.

Asociácia nížinných lesov (Associazione Forestale di Pianura, AFP) koordinuje hospodárske aktivity a pomáha súkromným vlastníkom lesov spravovať ich lesy poskytovaním príslušných vedeckých a technických poznatkov v spolupráci s univerzitami a výskumnými inštitúciami. AFP tiež podporuje dialóg medzi rôznymi skupinami zainteresovaných skupín. Vlastníci lesov, verejní aj súkromní, majú záujem pripojiť sa k programu AFP na vytváranie sietí, vzájomné učenie sa a zdieľanie osvedčených postupov, znižovanie nákladov na plánovanie lesného hospodárstva (tj AFP má jeden plán hospodárenia pre všetky lesy v oblasti) a certifikáciu (tj FSC Skupinová certifikácia).

Viac informácií nájdete v prehľade, ktorý pripravil taliansky tím (Univerzita Padova a ETIFOR):

https://www.alterfor-project.eu/files/alterfor/download/Events/Padova/ALTERFOR_Padova_Travellab_01.pdf

³WP2 "European Analyses", Medzinárodný inštitút pre aplikované systémové analýzy.

2. POLITICKÝ PREHĽAD “PREHODNOTENIE PRÍSTUPOV K PESTOVANIU LESA PRE NAPLENIE VÝZIEV PRE EURÓPSKE LESY”

Parížska dohoda predpokladá, že európske lesy prispievajú k mitigácii zmien klímy a biohospodárstvu. Očakáva sa zvýšená ponuka výstupov z lesa, pri súčasnom dodržiavaní zásad trvalo udržateľného obhospodarovania lesov (SFM). Na dosiahnutie týchto ambiciózných cieľov na úrovni EÚ je potrebné, aby členské štáty prijali primerané opatrenia. ALTERFOR skúma nové spôsoby hospodárenia v európskych lesoch tak, aby tieto výzvy boli zvládnuté. Projekt zahŕňa 10 prípadových štúdií v 9 európskych krajinách s veľmi rozdielnymi biofyzikálnymi a sociálno-politickými podmienkami, ktoré si vyžadujú zohľadniť miestne súvislosti a primerane prispôbiť získané vedecké poznatky.

Tento prvý politický prehľad predstavuje výber zistení o súčasných výzvach hospodárenia v európskych lesoch a žiaduce lesnícke alternatívy na splnenie týchto výziev. Začína zhrnutím zistení troch vybraných partnerských krajín ALTERFORu - Portugalska, Slovenska a Holandska - ako príkladov významných lesníckych výziev, ako aj možnosti a prekážok pri ich implementácii. Potom sú z komplexných podkladov získaných v riešení projektu ALTERFOR odvodené dôsledky pre lesnícku politiku.

<https://www.alterfor-project.eu/policy-briefs.html>

3. WORKSHOP ALTERFOR „MODERNÉ OBHOSPODAROVANIE LISOV V EURÓPE – PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE ALTERFORU A STRATÉGIE LESNÍCKEJ POLITIKY“ (10/05/2019 DRÁŽĎANY / NEMECKO)

Cieľom seminára ALTERFOR je podporovať prenos poznatkov medzi vedou a praxou a poukázať na politické dôsledky. Podujatie bude súčasťou medzinárodnej časti každého druhého rok organizovaného stretnutia nemeckých praktických lesníkov od 8.-12. Mája 2019. Okrem konferenčných stretnutí sa zorganizuje aj TRAVELLAB, ktorý predstaví oblasť prípadovej štúdie Lieberose-Schlaubetal-Neuzelle, Brandenburg. Účastníci sa dozvedia podrobnosti o troch scenároch obhospodarovania lesov na úrovni krajiny, ktoré výskumný tím Technickej univerzity v Mníchove vypracoval na základe prieskumu záujmov zainteresovaných strán spracovaného tímom na univerzite v Göttingene. Účastníci sa môžu zapojiť do diskusií medzi vedcami, odborníkmi v oblasti lesného hospodárstva a tvorcami lesníckej politiky k vysoko relevantným témam obhospodarovania lesov (ako je napr. prevencia a boj proti lesným požiarom).

<https://www.alterfor-project.eu/project-events.html>

4. NOVÉ FILMY ALTERFOR

Dokončený bol film o TRAVELLABe v experimentálnom území „Vale do Sousa“ neďaleko Porto v Portugalsku. Krátke video dokazuje viaceré výhody, ktoré tento nový formát medziregionálneho vzdelávania ponúka vedcom aj odborníkom z praxe.

V druhom filme poskytujú traja zástupcovia miestnych zainteresovaných strán a dvaja vedci ALTERFORu (Univerzita v Lisabone) pohľad na problémy, ktoré ovplyvňujú správu lesov vo Vale do Sousa, a výskum, ktorý tieto výzvy rieši.

Filmy sú k dispozícii na [webových stránkach projektu](#) a na kanáli [YouTube ALTERFOR](#).

5. ČERSTVÉ VEDECKÉ PUBLIKÁCIE O VÝSLEDKoch VÝSKUMU V ALTERFOR

Nordström, EM., Nieuwenhuis, M., Baškent, E.Z. et al. (2019); Forest decision support systems for the analysis of ecosystem services provisioning at the landscape scale under global climate and market change scenarios. *European Journal of Forest Research* 3, 344.

Pre ďalšie vedecké publikácie ALTERFOR navštívte web stránku projektu: www.alterfor-project.eu/publications.html

Názov projektu

ALTERNATÍVNE MODELY A ROBUSTNÁ PODPORA
ROZHODOVANIA PRE OBHOSPODAROVANIE LESOV
V BUDÚCNOSTI

Hlavný koordinátor projektu

prof. Ljusk Ola Eriksson,
Švédská poľnohospodárska univerzita

Vedecký koordinátor

doc. Vilis Brukas
Švédská poľnohospodárska univerzita

Administrácia projektu

Giulia Attocchi, PhD
Švédská poľnohospodárska univerzita

Dĺžka trvania projektu

54 mesiacov (1. apríla 2016 – 30. septembra 2020)

Financovanie

Európska únia v rámci programu HORIZONT 2020
„Výskum a inovácie“ (projekt č. 676754).

Project Website

www.alterfor-project.eu

Informačný bulletin projektu ALTERFOR

Vydanie 04/2019

Redakčný tím a grafická úprava:

Annamaria Riemer, Inga Döbel
Fraunhofer Center for International
Management and Knowledge Economy IMW
annamaria.riemer@imw.fraunhofer.de
www.imw.fraunhofer.de

Autori článkov:

Vilis Brukas, SLU
Ljusk Ola Eriksson, SLU
Giulia Attocchi, SLU
Mauro Masiero, TESAF Department, UNIPD
Giulia Corradini, TESAF Department, UNIPD
Alex Pra, Etifor Srl
Davide Pettenella, TESAF Department, UNIPD

Fotografie:

Giulia Corradini, TESAF Department, UNIPD
Inga Döbel, Fraunhofer IMW

Konzorcium projektu

Asociácia vlastníkov lesa južného Švédska (SÖDRA), Švédsko
Asociácia vlastníkov lesa vo Vale do Sousa (AFVS), Portugalsko
Centrum pre medzinárodný manažment a znalostnú ekonomiku vo Frauhoferi (IMW), Nemecko
Coillte Teoranta, Írsko
ETIFOR, Taliansko
Generálne riaditeľstvo lesníctva v Turecku (OGM), Turecko
Inštitút lesnej inventarizácie a manažmentu (LFIMI), Litva
Medzinárodný inštitút pre aplikované systémové analýzy (IIASA), Rakúsko
Nemecká lesnícka spoločnosť (GFS), Nemecko
Spojené vedecké centrum Európskej komisie (JRC), Európska únia
Švédská poľnohospodárska univerzita (SLU), Švédsko
Technická univerzita v Karadeniz, Turecko
Technická univerzita v Mníchove (TUM), Nemecko
Technická univerzita vo Zvolene (TUZVO), Slovenská republika
Univerzita Vytautasa Magnusa (VDU), Litva
Univerzita College v Dubline (UCD), Írsko
Univerzita Georga Augusta v Göttingene, Nemecko
Univerzita v Lisabone, Portugalsko
Univerzita v Padove, Taliansko
Univerzita Wagenigen, Holandsko